

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันเสาร์ที่ ๑๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

เดือนนี้เป็นเดือนเมษาหน้าแล้งฤดูร้อน

ประเทศไทยมี ๓ ฤดู ฤดูฝนฤดูหนาวฤดูแล้ง

เดือนเมษาเป็นเดือนของศาสนาพุทธ ผู้ที่ถือศาสนาพุทธสงฆ์พระพุทธรูป
ดูแลปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม โบสถ์ วิหาร ลานเจดีย์ ห้องน้ำห้องสุขา

ทุก ๆ ประเทศ ได้อาเดือนเมษาหน้าแล้งฤดูร้อนของทุก ๆ ปี ปฏิบัติสืบทอด
ติดต่อกันมาหลายร้อยปี เป็นประเพณีตั้งแต่ดึกดำบรรพ์สมัยโบราณ เริ่มต้นจาก
วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเดือนเมษา ไปถึงวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำเดือนพฤษภา เป็นระยะเวลา ๑ เดือน
เป็นประเพณีของโบราณที่ทำสืบทอดกันมา

ปัจจุบันนี้ทางการทางส่วนราชการ ให้วันที่ ๑๓ เมษา ถึงวันที่ ๑๖ เมษา
ก็เพียงพอ ไม่ต้องไปเอาทั้งเดือน เป็นวันหยุดทำงาน หยุดราชการ ให้เป็นวันสงกรานต์
เป็นวันหยุดของทุก ๆ ปี

เราทั้งหลายนะ มนุษย์เราทั้งหลายเป็นมนุษย์เป็นผู้ประเสริฐ เป็นผู้มีลมปราณ

เราต้องมีปัญญาต้องมีสัมมาทิฐิ มีความเห็นถูกต้อง มีความเข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง ต้องเข้าสู่ความถูกต้อง ต้องเห็นความถูกต้องเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อเข้าสู่กระบวนการของธรรมะ เพื่อเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม พากันเอาธรรม นำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต

ปรับกายวาจาภิรียมารยาทอาชีพเข้าสู่ธรรมะ ปรับเข้าหาเวลา

พากันมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติเพื่อทำหน้าที่ของตัวเราทุก ๆ คน ให้มันสมบูรณ์ ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ เพื่อเข้าสู่กรรมเข้าสู่กฎแห่งกรรม เพราะทุกสิ่งทุกอย่างนั้นเป็นผลของกรรม ผลของการกระทำ เพราะทุกอย่างนั้นคือเหตุคือปัจจัย

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสกับพวกเราทั้งหลายว่า เพราะสิ่งนี้มี สิ่งต่อไปมันถึงมี เราทั้งหลายต้องพากันเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ จะได้เข้าถึงความถูกต้อง เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงเศรษฐกิจเพียงพอ เข้าถึงกฎแห่งกรรมของการประพฤติการปฏิบัติ ที่เป็นเหตุเป็นปัจจัย เราทั้งหลายถึงจะเข้าถึงความสงบ เข้าถึงปัญญา

พัฒนาใจด้วยความรู้ความเข้าใจ พัฒนาวัตถุด้วยความรู้ความเข้าใจ เพื่อชีวิตของเรามันจะได้สมบูรณ์ สมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ

ชีวิตของเราทุกคนนั้นมันเป็นรายรับรายจ่าย เพื่อให้ความสมบูรณ์สมดุล ทั้งรายรับรายจ่าย

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกพวกเราทั้งหลายว่า พวกเราทั้งหลาย ต้องรู้เข้าใจเพราะชีวิตของเรานั้นคือรายรับรายจ่าย ต้องให้รายรับรายจ่ายนั้น สมดุลกัน พวกเราเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ

ท่านบอกพวกเราทั้งหลายว่า พวกเราทั้งหลายจะต้องเอาธรรมนำชีวิต เอาความถูกต้องนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิต ที่สมัยทุกวันนี้เค้าสมมติกันว่า คือธรรมบุญ รัฐธรรมนูญ

เมื่อครั้งพุทธกาลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า พวกเราทั้งหลาย จงประพฤติพรหมจรรย์เถิด พรหมจรรย์ก็ได้แก่ธรรมนูญรัฐธรรมนูญนี้แหละ คืออันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะทุกสิ่งทุกอย่างนั้นคือธรรมคือสภาวะธรรม

ชีวิตของเราต้องมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ ชีวิตเราจะไม่ได้มีความสุข ทุกข์ ความทุกข์กับโรคซึมเศร้านี้ คืออันเดียวกัน ถ้าเราเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง เราทุกคนก็จะมีทุกข์หรือว่าเป็นโรคซึมเศร้า

ชีวิตของเราก็จะมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ไม่มีความทุกข์ไม่เป็นโรคซึมเศร้า

การประพฤติการปฏิบัติ ต้องมีความสงบมีทั้งปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เพราะความสงบกับปัญญาเป็นธรรมะที่มีอุปการคุณมาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกให้รู้เข้าใจว่า ความรู้ความเข้าใจ เข้าสู่ภาคประพฤติภาคปฏิบัติ มีความตั้งใจที่เอาปัญญานำชีวิต เข้าสู่การประพฤติ การปฏิบัติ ตั้งใจตั้งใจเจตนา เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ถูกต้องนะ เป็นความดีที่ ประกอบด้วยปัญญา เป็นปัญญาที่ประกอบด้วยความดี

เราทั้งหลายจะไม่ได้ไปตามสิ่งแวดล้อม จะได้มีหลักการมีอุดมการณ์อุดมธรรม
เป็นธรรมะ เป็นธรรมนุญ เป็นรัฐธรรมนุญ หรือจะเรียกว่าเป็นพรหมจรรย์ก็ได้

พวกเราทั้งหลายต้องพากันบริโภครูปอย่างด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยความสุข
ด้วยปัญญา

เรามีตา ก็ต้องมีการบริโภครูปด้วยปัญญา

เรามีหู ก็บริโภคลีงด้วยปัญญา

เรามีจมูก ก็บริโภคลิ่นด้วยปัญญา

เรามีลิ้น ก็บริโภครสด้วยปัญญา

เรามีกาย สัมผัสกับสิ่งต่าง ๆ ก็บริโภครูปด้วยปัญญา

เรามีใจ ก็บริโภคนิคิดด้วยปัญญา

เราต้องรู้เข้าใจทุกอย่างนั้นมันจะได้เป็นความดีที่ประกอบด้วยปัญญา
เป็นการสร้างบารมีเพื่อหยุดความไม่ถูกต้อง มันเป็นความดีเป็นปัญญา

เราทั้งหลายต้องหยุดสัญชาตญาณด้วยความรู้ความเข้าใจ เราจะได้แน่วมา
ที่ตัวของเรา ด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยความตั้งใจตั้งเจตนา เพื่อให้การประพฤติ
การปฏิบัตินั้นติดต่อกันเป็นสมาธิ

การทำอะไรประกอบด้วยปัญญาที่มีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง
ติดต่อกันเป็นสมาธิเป็นสมาธิโดยธรรมชาติ เป็นมรรค
เป็นอริยมรรค เป็นสมณะ เป็นวิปัสสนา

บุคคลอื่นก็เน้นที่บุคคลอื่นเองนะ เราจะปฏิบัติแทนกันไม่ได้ ไม่มีใครประพาสปฏิบัติแทนกันได้ ตนแลเป็นที่พึ่งของตน เราต้องประพาสปฏิบัติด้วยปากแข็งด้วยลำแข้งของเราเอง ไม่ต้องอาศัยใคร ความคิดคำพูดการกระทำกิริยามารยาทอาชีพรเราต้องปฏิบัติตัวของเราเอง ไม่ต้องอาศัยบุคคลอื่น **เราไม่อาศัยใครแล้วเราก็คงเป็นผู้ให้บุคคลอื่นอีก**

ดูตัวอย่างแบบอย่างองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็ปฏิบัติตัวของท่านเองด้วยความดีด้วยปัญญา ด้วยปัญญาด้วยความดี เอาธรรมะนำชีวิตเอาธรรมนุญนำชีวิตเอาความสงบนำชีวิต ท่านก็ทำหน้าที่ทำพุทธกิจของท่าน ท่านเป็นผู้ที่เสียสละเอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมนุญนำชีวิต

วันหนึ่งคืนหนึ่งท่านทรงบรรทมพักผ่อนวันละ ๔ ชั่วโมง อีก ๒๐ ชั่วโมงนั้นท่านเสียสละ เป็นผู้ให้ผู้เสียสละกับคนอื่นวันละ ๒๐ ชั่วโมงนะ มีปิติมีสุขมีเอกัคคตาในการเสียสละ

เราทุกคนต้องเข้าใจ ชีวิตของเราจะได้มีแต่ปัญญามีแต่ความสงบ ชีวิตของเราจะได้มีพระนิพพานในปัจจุบันตั้งแต่ยังไม่ตาย เบื้องต้นท่ามกลางที่สุด ชีวิตของเราจะได้เข้าถึงพระนิพพานตั้งแต่ยังไม่ตาย

ต้องรู้เข้าใจ เป้าหมายชีวิตของเราทุกคนคือพระนิพพาน พระนิพพานต้องมีอยู่กับเราตั้งแต่ปัจจุบัน เพราะปัจจุบันเป็นวาระสำคัญ อดีตก็คือปัจจุบันนี้แหละอนาคตก็คือปัจจุบันนี้แหละ เพราะปัจจุบันเป็นพื้นฐานของอนาคต

หยุดความทุกข์ด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยการประพาสการปฏิบัติ

การเรียนการศึกษาของเราทำให้เป็นพระนิพพาน การเรียนหนังสือเพื่อความรู้ ความเข้าใจ เพราะมนุษย์เรามีตาเนื้อตาหนัง มนุษย์เราต้องมีตาปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

การเรียนการศึกษานะจึงเป็นแสงสว่าง

ความรู้ความเข้าใจนี้ไม่ใช่ความจำ มันเป็นความเข้าใจ ถ้าเป็นความจำแล้ว มันจะลืม แต่ถ้าเป็นความรู้ความเข้าใจแล้วมันจะไม่ลืม

การเรียนการศึกษาหรือการฟังหรือการค้นคว้าต้องเป็นไปเพื่อความรู้ความเข้าใจ เมื่อรู้เข้าใจแล้วมันจะไม่ลืม มันจะเป็นธรรมเป็นสภาวะธรรม เป็นพระนิพพาน เป็นปัญญา เป็นความถูกต้อง

การเรียนการศึกษานั้นเราทั้งหลายต้องเรียนเพื่อความดับทุกข์นะ ไม่ใช่เรียน เพื่อจะมีจะเป็น เพื่อจะเอา

เราเรียนศึกษาเพื่อเข้าใจ เพื่อจะได้ประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง ความรู้ความเข้าใจ อย่างนี้มันจะไม่เครียด เพราะเรายกเลิกตัวตนมันจะไม่เครียด เพราะตัวตนมันคือ ความเครียด เพราะตัวตนคือความทุกข์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงตรัสบอกพวกเราทั้งหลายว่า คือความทุกข์ ที่เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป นอกจากทุกข์ไม่มี

เราให้เข้าใจเรื่องตัวเองตน

ตัวตนนั้นเปรียบเสมือนทะเลมันไม่อิมด้วยน้ำ มหาสมุทรไม่อิมด้วยน้ำ ไฟไม่อิมด้วยเชื้อ มันบกพร่องอยู่เป็นนิจ มันไม่อิม

เราต้องรู้เข้าใจในการเรียนการศึกษา เราต้องรู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะเรียนศึกษา เพื่อพระนิพพานนะ ความเครียดมันจะไม่ได้มี

เราคิดดูดี ๆ นะ ความไม่รู้ความไม่เข้าใจมันเป็นความมืด เมื่อเรารู้เข้าใจแล้ว มันเป็นความสว่าง มันถึงจะไม่ใช่เป็นความจำมัน จะเป็นความรู้

การที่เราไปเรียนหนังสือ หนังสือถึงจะกองใหญ่กว่าภูเขา ประเด็นสำคัญอยู่ที่ ความรู้ความเข้าใจ

ความเข้าใจในการเรียนหนังสือหรือการจำการค้นคว้ามันอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ

ให้จับประเด็นให้ได้ว่า ความรู้ความเข้าใจนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ

การฟังเทศน์อย่างนี้... เราฟังเทศน์หรือฟังการบรรยาย ให้เราเข้าใจในความหมาย นั้น ๆ ไม่ใช่พากันมาจำให้พากันเข้าใจ เพราะทุกอย่างนั้นมันไม่มีอะไร มันผ่านไปผ่านมา ถ้าเราไม่เข้าใจเราก็ทำไม่ได้ปฏิบัติไม่ถูกต้อง

ที่เราเป็นคนไม่มีศีล ไม่มีสมาธิ ไม่มีปัญญา สาเหตุก็เพราะเราไม่รู้ไม่เข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจถึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

มนุษย์มีความสำคัญอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ

มนุษย์ถึงมีการเรียนการศึกษาตั้งแต่อนุบาลจนถึงปริญญาเอก ตั้งแต่นักธรรมตรี จนถึง ปธ.๙ แล้วก็เรียนพิเศษเป็นศาสตราจารย์พิเศษเฉพาะทาง

บารมีถึงมืออย่างต้นอย่างกลางอย่างละเอียด เฉพาะทาง

ความรู้ความเข้าใจสำคัญนะ

อย่างงานสงกรานต์ ปีใหม่ เทศกาลตรุษจีนอะไรต่าง ๆ รถยนต์ติด
หรือว่าเครื่องบินมันติดหรือว่าเรือขนานยนต์มันติด

เพราะเทศกาลมันเป็นกาลเป็นเวลา มันไปที่ไหนพร้อมกัน รถมันก็ติด เครื่องบิน
ก็ติด เรือก็ติด

เราต้องเข้าใจว่านี่คือเหตุคือปัจจัย

เราไปตั้งวันหยุด วันไป วันทำงาน วันไม่ทำงาน มันคือเหตุคือปัจจัย

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจแล้วเราก็จะเป็นทุกข์เพราะรถมันติด
เครื่องบินมันติดเรือมันติด

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจเรื่องเหตุเรื่องปัจจัย เราเข้าใจเรื่องเหตุเรื่องผล เรื่องกรรม
เรื่องวิบาก ต้องเข้าใจเรื่องกรรมเรื่องกฎของกรรม เราทั้งหลายนั้นจะได้รู้เหตุรู้ปัจจัย
จะได้มีความสงบมีปัญญา จะได้มีปัญญามีความสงบ

ถ้าเรารู้เข้าใจเราก็อยู่เหนือกาลเหนือเวลา อยู่เหนือผัสสะ อยู่เหนือสิ่งแวดล้อม
เรียกว่าเป็นคนมีปัญญา มีศีลมีสมาธิมีปัญญา

เราทั้งหลายพากันเข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ

ถ้าไม่อย่างนั้นนะ เราจะเป็นคนไม่รู้ไม่เข้าใจ ไม่มีความสุขในการทำงาน
ไม่มีความสุขในการเรียนหนังสือ เอาความไม่รู้ไม่เข้าใจนำชีวิตนี้ไม่ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงตรัสบอกพวกเราทั้งหลายว่า

พระอริยเจ้าทั้งหลายผู้ที่จะเป็นพระอรหันต์ชีณาสพทั้งหลาย ต้องรู้เหตุรู้ปัจจัย รู้ริยสังสี รู้กระบวนการของเหตุของปัจจัย เรียกว่ารู้กระบวนการของกรรม ของกฎแห่งกรรม ผลของกรรม

เข้าใจเรื่องปฏิจจสมุปบาท รู้ภายนอกภายใน ภายนอกก็หกภายในก็หกมันคือเหตุ คือปัจจัย

เราทั้งหลายจะได้มีความสงบมีปัญญา เราจะได้อยู่เหนือกาลเหนือเวลา

เราจะได้เอาความหลงนำชีวิต ไม่เอาไสยศาสตร์นำชีวิต ไม่เอาโมหะนำชีวิต

เราทุกคนเน้นมาที่ตัวของเราเอง เพื่อเอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมบุญนำชีวิต

มีปิติมีความสุขในการเรียนการปฏิบัติ

ให้เข้าใจว่าปัจจุบันคือการเรียนคือการปฏิบัติ เพื่อให้ชีวิตนี้เป็นธรรม เป็นปัจจุบันธรรม

ให้ชีวิตนี้เป็นความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ

ปริยัติกับปฏิบัติมันแยกกันไม่ได้ ถ้าแยกกันเมื่อไหร่มันก็เป็นอดีตเป็นอนาคต มันจะไม่เป็นธรรมไม่เป็นปัจจุบันธรรม

ให้เข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจแล้วเราจะไม่ได้เอาปริยัติมาประพฤติมาปฏิบัติ ชีวิตของเรา มีตาก็ไม่มีปัญญา มีหูมีจมูกมีลิ้นมีกายมีใจเราก็จะไม่มีปัญญา เราทั้งหลายจะไม่ได้ บริโภคทุกอย่างด้วยปัญญา

ปัจจุเวกขณะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงให้เราพิจารณา
ทุกสิ่งทุกอย่างเข้าสู่พระไตรลักษณ์ เพื่อเราทั้งหลายจะได้เข้าสู่ความสงบด้วยความรู้
ความเข้าใจ ด้วยการหยุดกรรม เพื่อไม่ให้วิบากกรรมผลของกรรมมันดำเนินไป
ด้วยไม่หยุด

เราทั้งหลายพากันเน้นที่ตัวของเราในปัจจุบัน การปฏิบัติของเรามันถึงติดต่
ต่อเนื่อง เพื่อเป็นกระบวนการ เพราะวาระนั้นอยู่ที่ปัจจุบัน ปัจจุบันขณะนะ

เมื่อปัจจุบันเราตั้งอยู่ในความเพลิดเพลिनตั้งอยู่ในความประมาท ศิลเราก็ไม่มี
สมาธิก็ไม่มีปัญญา ก็ไม่มี เพราะเราไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจในการประพฤติกการปฏิบัติ

ความสงบต้องอยู่ที่ปัจจุบัน ปัญญาต้องอยู่ที่ปัจจุบัน สมณะกับวิปัสสนา
ต้องไปพร้อม ๆ กัน ศิลนี้แหละคือสมณะวิปัสสนาที่เป็นความรู้ความเข้าใจ
เพื่อใจของเราจะรู้คู่กับการประพฤติกการปฏิบัติ

ถ้าการประพฤติกการปฏิบัติของเราติดต่ต่อเนื่อง สัมมาสมาธิมันถึงจะเกิดได้

ถ้าศิลปินขาดเราต่างเราพร้อย สัมมาสมาธิมันก็เกิดไม่ได้

เราทั้งหลายต้องเห็นความสำคัญในเรื่องศิล เพราะศิลนี้เป็นความสงบ
เมื่อความไม่สงบมันมี มันคือเหตุคือปัจจัย คือเราเป็นคนไม่มีศิลนะ คนไม่มีศิล
มันจะสงบได้อย่างไร

ศิลนั้นจึงเป็นสมณะเป็นความสงบด้วยปัญญา ด้วยปริยัติที่เราเข้าใจ แล้วเข้าสู่
ภาคประพฤติกภาคปฏิบัติ

เราไม่รู้ไม่เข้าใจ ถือว่าศีลนี้ไม่สำคัญ เราจะไปเอาแต่เรื่องจิตเรื่องใจ

เราต้องรู้เข้าใจ ใจของเราจะเข้าถึงความว่าง เข้าถึงความไม่มีตัวไม่มีตน เข้าถึงพระนิพพาน

เรื่องจิตเรื่องใจมันมาจากไหน มันก็เนื่องมาจากศีลนี้แหละเป็นฐาน เป็นพื้นฐาน เป็นกรรม เรียกว่ามีกรรมเป็นพื้นฐาน เรียกว่ากรรมฐาน

ศีลนี้เป็นพื้นเป็นฐาน ถ้าไม่มีพื้นไม่มีฐานมันก็ตั้งไม่ได้ เพราะไม่มีพื้นไม่มีฐาน มันไม่มีเหตุไม่มีปัจจัย

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่าเพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี

ศีลนี้ถึงเป็นพื้นเป็นฐานเพราะให้สมาธิทำงานติดต่อกันไป

การปฏิบัติมันถึงติดต่อกันไปเพื่อเป็นกระแสเป็นกระบวนการ

กระแสทางตาทางหูจมูกลิ้นกายใจมันต้องเป็นพระธรรมเป็นพระวินัย

มันต้องเป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญาด้วยการปฏิบัติติดต่อกันไปเป็นศีล เป็นสมาธิเป็นปัญญา มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติกการปฏิบัติ เพื่อเป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม

ไก่อ้นฟักไข่ใช้เวลา ๓ อาทิตย์ จะฟักด้วยแม่ของไก่หรือฟักด้วยไฟฟ้า ก็ใช้เวลา ๓ อาทิตย์ ตามหลักเหตุผล ตามหลักวิทยาศาสตร์ที่นักวิทยาศาสตร์ค้นคว้า

เราทำอะไรติดต่อกัน ๓ อาทิตย์ขึ้นไป

ในความคิดก็ให้อยู่ในความถูกต้อง คำพูดกิริยามารยาทหรืออาชีพที่ถูกต้อง ๓ อาทิตย์ขึ้นไป จิตใจของเราถึงจะเปลี่ยน

ศีลนั้นจึงเป็นฐานเป็นพื้นฐานเพื่อยุคกรรมหยุดกฎของกรรมด้วยความรู้ความเข้าใจ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ การไปเรียนการไปศึกษาถึงมีหลักการมีอุดมการณ์
อุดมธรรม

เราทั้งหลายต้องเอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตรู้

เราจะเอาความไม่ถูกต้องนำชีวิตนี้ไม่ได้มันเสียหายมาก มันล้มละลาย มันพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้แหละ

ประเทศไทยเรา กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีตึกใหญ่ตึกสูง สูงมากกว่าตึก
สตง.หลายตึก หลายตึกนั้นเค้าก็ไม่พัง ทำไมมันพังแต่ตึก สตง.นะ

ที่ตึก สตง.พัง เพราะมันโก่งกินมาก ตึกอื่นไม่ใช่ไม่โก่งกินนะ ตึกอื่นก็โก่งกิน
แต่ว่าโก่งกินน้อย

เราต้องรู้เข้าใจกรรมและกฎแห่งกรรมผลของกรรม กรรมนั้นมันต้องมีแน่นอน

เราเดินไปที่ไหนก็มีเงาตามตัว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงบอกเราท่านหลายตรัสแก่เราทั้งหลายว่า
เราอย่าไปประมาท เดียวกรรมมันจะแก้กล้า เดียวกรรมมันจะสุกงอม

ความรู้ความเข้าใจมันจะเข้าสู่ภาคประพตติภาคปฏิบัติ มันจะหยุดกรรม ด้วยปริยัติและการประพตติการปฏิบัติ

เอาตัวเอาตนเป็นที่ตั้งมันก็เป็นสัญชาตญาณ เป็นการเวียนว่ายตายเกิด มันเป็นเหตุเป็นปัจจัย

เราคิดดูดี ๆ นะ เราจะได้เข้าสู่ภาคประพตติภาคปฏิบัติ เราจะได้หยุดกรรม หยุดกฎแห่งกรรม

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งนี้ไม่ได้ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งคือความเกิดคือวิภูฏสงสาร เอาตัวตนเป็นที่ตั้งหัวใจมันเป็นวิภูฏสงสาร หัวใจมันเป็นครอบคร้ว หัวใจมีครอบคร้ว

เราคิดดูดี ๆ นะ เอาตัวตนเป็นที่ตั้งหัวใจของเรามีครอบคร้ว หัวใจของเรา มีวิภูฏสงสาร เป็นวิภูฏสงสาร

ผู้ที่มีปัญญาน้อยเอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันก็เป็นวิภูฏสงสาร

ผู้มีปัญญามากเอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันก็เป็นวิภูฏสงสาร

หัวใจมันก็เป็นนิติบุคคลตัวตน หัวใจมันก็มีครอบคร้ว มันไม่พ้นครอบคร้ว เพราะมันไม่รู้ไม่เข้าใจ มันเป็นวงจรแห่งการเวียนว่ายตายเกิด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกว่า กรรมต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ เข้าสู่ภาคประพตติภาคปฏิบัติ

เราคิดดูดี ๆ สิ ใครเอาความหลงเป็นที่ตั้ง สัตว์เหล่าใดเอาความหลงเป็นที่ตั้ง หัวใจมันก็เป็นวิภูฏสงสารนะ เพราะมันเป็นสัญชาตญาณ

เราคิดดูดี ๆ นะ พวกสัตว์ต่าง ๆ มันข้ามสัญชาตญาณไม่ได้ เพราะมันไม่รู้ อริยสัจสี่ ไม่รู้ทุกข์ ไม่รู้เหตุเกิดทุกข์ ไม่รู้ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ข้ามสัญชาตญาณไม่ได้ ทำไปตามสัญชาตญาณ

พวกสัตว์ต่าง ๆ ทุกสัตว์ไม่มียกเว้น มันก็อยากมีผิวอยากมีเมียทั้งนั้นแหละ เพราะเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง

การมาประพบัติการปฏิบัติหรือการประพบัติการปฏิบัติ เราต้องรู้เข้าใจ ในการประพบัติการปฏิบัติ หัวใจของเราจะไม่มีผิวมีเมีย

เราต้องรู้เข้าใจ ถ้าไม่อย่างนั้นเราก็ไม่รู้วงจรในการประพบัติการปฏิบัติ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกเราทั้งหลายว่า ร่างกายนี้แหละ มันเป็นวงจร ตั้งแต่เกิดแก่เจ็บตายพลัดพรากใช้เวลาร่วมร้อยปี แต่เรื่องจิตเรื่องใจนี้ เราต้องรู้เข้าใจเรื่องความเกิด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าสัมมาทิฐิ ความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ จะได้ไม่ตริ๊กในสิ่งไม่ถูกต้อง หรือว่าไม่ตริ๊กในกามในพยาบาท

เราทั้งหลายนะถ้าเราไม่เข้าใจ หัวใจของเราจะมีลูกมีเมียมีผิว

ถึงจะมาบวชมาปฏิบัติธรรม ไม่รู้ไม่เข้าใจ ปฏิบัติเพื่อจะเอาจะมีจะเป็น นั้นแหละคือหัวใจกำลังเวียนว้ายตายเกิด หัวใจกำลังมีลูกมีเมียมีผิว

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ ต้องเห็นภัยในความคิดในความตริ๊ก คำพูดการกระทำ กิริยามารยาท เราทั้งหลายจะได้เห็นภัยในความเกิดเห็นภัยในวัฏฏสงสาร

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ เราจะได้รู้การบำเพ็ญความดีที่ประกอบด้วยปัญญา ปัญญาประกอบด้วยความดีนะ

สงกรานต์เรากลับบ้านเพราะบ้านของเราให้เรารู้เข้าใจนะ

บ้านของเราคือพระนิพพานนะ พระนิพพานคือบ้านของเรา

ความรู้ความเข้าใจมีปีติมีความสุขเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ เออธรรมนำชีวิต เออธรรมนุญนำชีวิต เราทั้งหลายจะได้กลับบ้านกลับพระนิพพาน ด้วยความรู้ความเข้าใจมี ปีติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

เราจะได้เป็นคนมีบ้านทั้งบ้านภายนอกทั้งบ้านภายใน ทั้งกายวาจาภิรียมารยาท ทั้งอาชีพต้องเป็นไปเพื่อพระนิพพาน

ขออนุโมทนากับท่านทั้งหลายนะ ท่านทั้งหลายเป็นคนดีที่มีลมปราณ ที่ได้มีโอกาสมีเวลาได้บำเพ็ญความดีบารมีเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เหมือนพระอรหันต์ทั้งหลาย

เราต้องรู้เข้าใจการเดินทางกลับบ้าน การเดินทางเข้าสู่พระนิพพานเพื่อให้สมบูรณ์ ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะทางกายวาจาใจภิรียมารยาทอาชีพ การประพฤติการปฏิบัติ ในตัวของเราเอง ด้วยปลื้มของเราเอง เพื่อจะได้เป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรง ปฏิบัติเพื่อกออกจากทุกข์ ปฏิบัติสมควร เข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความดีเป็นความสงบเป็นปัญญา
